Kvalitetsdeklaration

Jordbruksekonomiska undersökningen 2014–2024, nyckeltal och standardiserade intäkter

Datum för offentliggörande: 20261113
Kvalitetsdeklaration version: 1
Ansvarig myndighet: Jordbruksverket

Ämnesområde

Jordbruk, skogsbruk och fiske.

Statistikområde

Jordbrukets ekonomi.

Produktkod

JO0202

Referenstid

Referenstiden är de tolvmånaders räkenskapsår som inleds mellan 1 januari och 1 juli 2014 till och med 2024.

Sveriges officiella statistik

Innehåll

Statistikens kvalitet ... 3

1 Relevans ... 3
1.1 Ändamål och informationsbehov ... 3
1.1.1 Statistikens ändamål ... 3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov ... 3
1.2 Statistikens innehåll ... 4
1.2.1 Objekt och population ... 4
1.2.2 Variabler ... 5
1.2.3 Statistiska mått ... 7
1.2.4 Redovisningsgrupper ... 7
1.2.5 Referenstider ... 10
2 Tillförlitlighet ... 10
2.1 Tillförlitlighet totalt ... 10
2.2 Osäkerhetskällor ... 10
2.2.1 Urval ... 10
2.2.2 Ramtäckning ... 11
2.2.3 Mätning ... 11
2.2.4 Bortfall ... 13
2.2.5 Bearbetning ... 14
2.2.6 Modellantaganden ... 14
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig ... 14
3 Aktualitet och punktlighet ... 15
3.1 Framställningstid ... 15
3.2 Frekvens ... 15
3.3 Punktlighet ... 15
4 Tillgänglighet och tydlighet ... 15
4.1 Tillgång till statistiken ... 15
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik ... 15
4.3 Presentation ... 15
4.4 Dokumentation ... 15
5 Jämförbarhet och samanvändbarhet ... 16
5.1 Jämförbarhet över tid ... 16
5.2 Jämförbarhet mellan grupper ... 16
5.3 Samanvändbarhet i övrigt ... 16
5.4 Numerisk överensstämmelse ... 17

Allmänna uppgifter ... 17

A. Klassificeringen Sveriges officiella statistik ... 17
B. Sekretess och personuppgiftsbehandling ... 18
C. Bevarande och gallring ... 18
D. Uppgiftsskyldighet ... 18
E. EU-reglering och internationell rapportering ... 18
F. Historik ... 18
G. Kontaktuppgifter ... 19

Statistikens kvalitet

1 Relevans

Sedan Sveriges inträde i Europeiska unionen (EU) 1995 finns krav på att årligen redovisa ekonomiska förhållanden för svenska jordbruksföretag till EU–kommissionen. Detta görs genom en urvalsundersökning bland svenska jordbruksföretag. Statistiken används i stor utsträckning även nationellt. Liknande undersökningar har genomförts i Sverige sedan 1912 och har utförts av SCB sedan 1976, då undersökningen togs över från dåvarande Lantbruksstyrelsen. Jordbruksverket är alltsedan produktionsåret 2013 ansvarig myndighet för att publicera denna statistik.

För ytterligare detaljer kring kvalitet hänvisas till dokumenten Kvalitetsdeklaration som publicerades i samband med statistikrapporterna om JEU för referensåret 2023 och EAA för referensåret 2024. Dokumenten finns tillgängliga på Jordbruksverkets webbplats: www.jordbruksverket.se/statistik.

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken visar utvecklingen av jordbruksföretagens inkomst- och lönsamhetsförhållanden enligt företagsekonomiska principer. Benämningen på undersökningen, som är en urvalsundersökning, är Jordbruksekonomiska undersökningen (JEU).

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Upprättandet av informationssystem för redovisningsuppgifter för att belysa inkomstförhållande och andra ekonomiska förhållanden i jordbruksföretag har reglerats i EU-förordningar alltsedan mitten av 1960-talet.

Idag gäller Rådets förordning med beteckningen (EC) nr 1217/2009 av den 30 november 2009 samt förordningarna (EC) 1198/2014 och (EC) nr 220/2015.

Alla EU-länder ska årligen rapportera redovisningsuppgifter för ett urval av jordbruksföretag till det så kallade FADN-systemet (Farm Accountancy Data Network). FADN är ett betydelsefullt verktyg för utvärdering av jordbrukspolitiken inom EU. Sverige använder JEU-data i den årliga rapporteringen till FADN.

Inom Sverige används JEU-data som underlag för jordbrukspolitiska bedömningar, kalkyler och utredningar av Regeringskansliet, Jordbruksverket och Institutet för livsmedelsekonomisk

analys (AgriFood). Länsstyrelserna använder också materialet för planering och kalkylering. Sveriges lantbruksuniversitet använder data för forskning och analyser. Inom svenskt lantbruk används JEU-data för analyser och kalkylering av ett flertal organisationer, bland annat Lantbrukarnas Riksförbund.

1.2 Statistikens innehåll

De statistiska målstorheterna är dels genomsnittliga värden för ett antal intäkts-, kostnads- och resultatslag efter driftsinriktning och för olika storleksgrupper och geografisk belägenhet, dels totala värden för driftsinriktningar enligt svensk typklassificering.

Den svenska typklassificeringen utgår från standardiserade arbetsbehov som används för att uppskatta företagets totala storlek, för att väga olika driftsgrenar mot varandra och därigenom bestämma driftsinriktning (typklass). Arbetsbehovet beräknas med hjälp av uppgifter om odlingens/djurbesättningens fysiska storlek (areal/antal) och schablonmässigt uppskattade arbetsbehov per enhet. Dessa avser att spegla genomsnittliga förhållanden när det gäller mekanisering, arrondering med mera.

Vid jämförelse mellan standardiserat arbetsbehov och redovisad arbetsåtgång så är det värt att tänka på att standardtimmarna ska avspegla en någorlunda rationell drift av jordbruket medan arbetsåtgången är en uppskattning av den faktiska sysselsättningen. Det är rimligt att det standardiserade arbetsbehovet sammantaget är något lägre än rapporterad arbetsåtgång.

1.2.1 Objekt och population

Målpopulationen i JEU utgörs av jordbruksföretag som brukar mark eller har stora djurbesättningar. Här ingår verksamhet som ägs eller arrenderas av en enskild fysisk person, fysiska personer i samverkan (så kallat enkelt bolag), handelsbolag (eller motsvarande) och aktiebolag. Företag som ägs och drivs av stat och kommun tillhör däremot inte JEU:s målpopulation.

Inom jordbruksstatistiken avses med jordbruksföretag, som här utgör målobjekt, vanligen verksamhet inom växtodling, skötsel av lantbruksdjur samt frukt- och trädgårdsodling som bedrivs med gemensam driftsledning.

Vidare ska företagen ha standardiserade intäkter som är minst 15 000 euro. Standardiserade intäkter är ett storleksmått på jordbruksföretag som används inom EU för olika produktionsgrenar och som utgår från schabloniserade intäkter per gröda och djurslag. Intressepopulationen (den ideala populationen) utgörs av alla jordbruksföretag i de driftsformer som nämnts och sammanfaller i stort med målpopulationen.

Rampopulationen, med de driftsformer och den storleksklass som gäller för målpopulationen och som ingår i Lantbruksregistret, bestod vid urvalstid-punkterna av 25 668 jordbruksföretag. Den totala population som vanligen används inom jordbruksstatistiken (i huvudsak företag med mer än 2 hektar åkermark) uppgick under referensåret 2023 till 56 171 jordbruksföretag.

1.2.2 Variabler

I översiktstabeller för statistiken redovisas jämförelser mellan åren inom tidsspannet 2014 till och med 2024 genom beräkning av resultat från jordbruksdriften, med utgångspunkt i följande målvariabler (intäkts-, kostnads- och resultatposter):

- *Totalt produktionsvärde (intäkter)*
    - Intäkter vegetabilier:
        - Varav spannmål,
        - Varav foderväxter (till exempel grönfoder, ensilage, hö) här inkluderas egenproducerat foder till företagets djur så kallad internkonsumtion,
        - Övriga växter (jordbruks- och trädgårdsväxter).
    - Intäkter animalier:
        - Varav mjölk,
        - Varav nötkreatur och nötkött,
        - Varav grisar och griskött,
        - Övriga animalier.
    - Övriga intäkter (exklusive skog, men inklusive intäkter från annan sidoverksamhet (såsom jordbrukstjänster, körslor, turism). Här ingår även ränteintäkter från och med 2016.
- *Kostnader för insatsvaror och tjänster*
    - Kostnader växtodling,
    - Kostnader djurhållning inklusive egenproducerat foder,
    - Underhåll,
    - Övriga driftskostnader.
- *Förädlingsvärde brutto*
- Avskrivningar
- *Förädlingsvärde netto*
- Stöd och ersättningar
- *Faktorinkomst*

- Löner (arbetskostnad för anställda)
- *Driftöverskott netto*
- Arrende och hyror
- Räntekostnader, ränteintäkter nettofördes mot denna räntepost åren 2014 och 2015.
- *Företagsinkomst det vill säga; det restbelopp som kan användas för att utveckla företaget, avlöna företagare och anhöriga som arbetar i företaget (så kallad oavlönad arbetskraft) med tillhörande sociala avgifter samt ersätta eget kapital.*

Redovisningen omfattar även statistik över balansposter som fördelas mellan följande variabler:

- *Totala tillgångar*
    - Varav anläggningstillgångar,
    - Varav markvärde,
    - Varav omsättningstillgångar.
- *Totala skulder*
    - Varav långfristiga lån,
    - Varav kortfristiga lån,
    - Varav eget kapital.

Indikatorer

- Förädlingsgrad i procent vilket är kvoten Totalt produktionsvärde minus Kostnader för insatsvaror och tjänster dividerat med Totalt produktionsvärde.
- Förädlingsvärde netto per årsarbetskraft (Kvoten Förädlingsvärde netto dividerat med arbetade timmar (avlönade och oavlönade).
- Företagsinkomst per oavlönad årsarbetskraft (avser företagares och anhörigas arbetade timmar).
- Andel långfristiga skulder av totala skulder i procent
    - Andel skulder i förhållande till tillgångar i procent
    - Soliditet (det egna kapitalets andel av det totala kapitalet, vilket består av eget kapital och skulder).
    - Andel stöd genom produktionsvärde i procent.

Utöver ovanstående variabler redovisas följande bakgrundsinformation:

- Totalt antal företag,
- Totalt antal företag i urvalet,
- Antal årsarbetskrafter (avlönade och oavlönade),
- Antal oavlönade årsarbetskrafter (avser företagares och anhörigas arbetade timmar).

Intressevariablerna (de variabler som idealt skulle användas på grund av ett användarbehov) överensstämmer i stort med målvariablerna. Observationsvariablerna (de variabler som det samlas in värden för) är betydligt fler än målvariablerna. Vissa målvariabler härleds ur observationsvariabler.

1.2.3 Statistiska mått

De statistiska mått som redovisas är totaler, medelvärden, kvoter och procent.

1.2.4 Redovisningsgrupper

I statistikrapporterna som avser undersökningsåren (referensåren) från och med 2014 används den svenska indelningen i riksområden som utgår från gruppering av produktionsområden.

I denna rapport redovisas ett urval av driftsinriktningar. Detta på grund av att det är en urvalsundersökning och att antal undersökta företag i flera driftsinriktningar är alltför få.
I statistiken redovisas inte någon total för hela det svenska jordbruket utan all redovisning görs utifrån svensk typklassificering (typologi) på följande redo visningsgrupper:

Tablå A Indelning i riksområden

Indelning av produktionsområden i riksområden (RO) i statistikdatabasen och statistikrapporter (svensk indelning)		**Driftsinriktning, enligt svensk typologi**
RO 1	Södra och mellersta Sveriges slättbygder: Götalands södra slättbygder (Gss), Götalands mellanbygder (Gmb), Götalands norra slättbygder (Gns), Svealands slättbygder (Ss).	Växtodling (här ingår företag med minst 800 standardtim-mar.)
		Mjölkproduktion
		Nötköttsproduktion
		Grisproduktion
RO 2	Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder: Götalands skogsbygder (Gsk), Svealands skogsbygder (Ssk).	Mjölkproduktion
		Nötköttsproduktion
		Grisproduktion
RO 3	Norra Sverige: Nedre Norrland (Nn), Övre Norr-land (Nö).	Mjölkproduktion
		Nötköttsproduktion
		Grisproduktion
Riket	Hela landet: Samtliga produktionsområden i Sverige.	Mjölkproduktion
		Nötköttsproduktion
		Grisproduktion

Tablå B Indelning i storleksgrupper

Driftsinriktning	**Storleksgrupp uttryckt i standardtimmar**
Växtodling	800–1 599
	1 600–3 199
	3 200–
	Totalt (inkluderar företag med minst 800 standardtimmar).
Mjölkproduktion	0–3 199
	3 200–5 599
	5 600–
	Totalt
Nötköttsproduktion	0–799
	800–1 599
	1 600–3 199
	3 200–5 599
	5 600–
	Totalt
Grisproduktion	0–5 599
	5 600–
	Totalt

Vi använder EU:s typologi (standardintäkter) för urvalet men själva urvalet klassificeras i sin tur, i denna redovisning, enligt svensk typologi med standardtimmar för fördelning mellan driftsinriktningar och olika storleksgrupper. Av tablå A framgår exempelvis att statistiken omfattar uppgifter om företag som är inriktade på växtodling i riksområde 1 med minst 800 standardtimmar.

1.2.5 Referenstider

Referenstiden är de 12-månaders räkenskapsperioder som inleds mellan den 1 januari och 1 juli 2014 till och avslutas senast 31 juli 2024. Perioden har valts med tanke på att EU ändrade strukturen på beräkningarna från och med 2014.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Som mått på precisionen beräknas det skattade relativa medelfelet uttryckt i procent av det skattade värdet (till exempel produktionsvärde, faktorinkomst, företagsinkomst, markvärde med fler variabler som ingår i denna rapport). Medelfel avspeglar urvalsfel och andra slumpmässiga fel, däremot inte systematiska fel såsom exempelvis systematiska mätfel.

Med hjälp av medelfelet kan man beräkna inom vilket intervall som det verkliga värdet ligger, det kallas för ett konfidensintervall. Räkneexempel: Företagsinkomsten per oavlönad årsarbetskraft på riksnivå för specialiserade mjölkföretag har skattats till 633 963 kronor och det relativa medelfelet har skattats till 7 % för den variabeln år 2024.

Man kan med liten felrisk (5 %) säga att det verkliga värdet är:
633 963 kronor (+ -) 1,96*7,0 %*633 963 kronor, (633 963+- 86 980 kronor).

Den verkliga företagsinkomsten per oavlönad årsarbetskraft, är i detta exempel i intervallet 546 983 – 720 943 kronor, under förutsättning av de systematiska felen är små.

Hur stort medelfel som kan accepteras hänger samman med statistikens användning. För att variabler och konfidensinterall ska redovisas i denna rapport krävs att det finns uppgifter från minst 15 företag och att det relativa medelfelet är högst 100 %. Härav följer att uppgifterna för driftsinriktningen mjölk är bäst och något sämre för övriga driftsinriktningar. Tillförlitligheten bedöms sammantaget vara relativt låg för redovisade nivå-skattningar, men relativt hög för skattningar av förändringar (som inte redovisats explicit, och för vilka det inte är möjligt att beräkna säkra konfidensintervall).

2.2 Osäkerhetskällor

I statistiken förekommer urvalsfel, täckningsfel, mätfel, bortfallsfel, bearbetningsfel och modellfel. De största källorna till osäkerhet bedöms vara urval och bortfall. Osäkerheten kan skilja mellan åren.

2.2.1 Urval

Urvalet är ett stratifierat urval av jordbruksföretag, där varje företag deltar enligt en så kallad panelansats. Urvalet kan betraktas som en accesspanel, baserad på sannolikhetsurval vid ursprunglig rekrytering.

För år 2024 förnyades urvalet med 197 företag för att kompensera för företag som inte längre tillhör målpopulationen (oftast på grund av för låg omsättning i jordbruksföretaget) eller inte längre är villiga att delta i undersökningen.

Från och med undersökningsåret 1995 har stratumindelningen baserats på EU:s typologi. Stratifiering görs efter länsgrupp, driftsinriktning och ekonomisk storlek uttryckt som standardiserade intäkter, inför dragning av det årliga kompletterande urvalet. Urvalet omfattar samtliga driftsinriktningar i jordbruket som har en standardiserad intäkt på minst 15 000 euro. Vid den nationella redovisningen av resultat ingår inte odling av trädgårdsväxter på friland och i växthus. Totalt ingick 897 svarande företag i undersökningen som avser år 2024.

För en beskrivning av skattningsförfarandet, se avsnitt 2.2.6 nedan.

Urvalsfelet är det fel som uppstår därför att inte samtliga företag i rampopulationen ingår i undersökningen. Det som främst kan hålla nere urvalsfelet är ett stort antal utvalda företag, men även variabeln i sig spelar roll för urvalsfelets storlek. Ett vanligt mått på urvalsosäkerheten är det 95-procentiga konfidensintervallet, som utgörs av statistikvärdet ± felmarginalen. Detta intervall innesluter i 95 fall av 100 det sanna värde som man vill skatta, under förutsättning att de systematiska felen är små. Ju större intervallet är, desto mindre säker är skattningen. I tabellerna från JEU redovisas felmarginalerna tillsammans med statistikvärdena.

2.2.2 Ramtäckning

Täckningsbrister uppstår genom skillnader mellan rampopulation och målpopulation. Rampopulationen för JEU utgörs av företag i Lantbruksregistret (LBR) som vid den senaste totalundersökningen hade en standardiserad intäkt på minst 15 000 euro. Målpopulationen består av dessa företag minus de företag som lagts ner plus de företag som tillkommit sedan den senaste totalundersökningen.

Under- och övertäckning bedöms påverka statistikens kvalitet i endast liten utsträckning. Undertäckning förekommer som en följ av att JEU dras från LBR som inte uppdateras fullständigt varje år. Detta problem bedöms för närvarande inte vara särskilt stort. Övertäckning förekommer till följd av att vissa utvalda företag inte tillhör målpopulationen, till exempel för att de lagts ned. Dessa företag identifieras och bidrar inte i skattningarna. Sammantaget bedöms täckningsbristerna inte bidra mer än marginellt till osäkerheten i JEU-resultaten.

2.2.3 Mätning

Denna statistik baseras på uppgifter om jordbruksföretag från flera olika källor med något olika datakvalitet. Merparten av de uppgifter som publiceras i denna statistik hämtas direkt från bokföringsmaterialet för de utvalda jordbruksföretagen. Utöver detta kompletteras statistiken med uppgifter från administrativa register. De register på SCB som används för att komplettera statistiken är Fastighetstaxeringsregistret och Utbildningsregistret. När så är möjligt används uppgifter om totalskördar från SCB:s skördeundersökning. Grunduppgifter om jordbruksföretagen hämtas även från Lantbruksregistret (LBR).

Uppgifter avseende direktersättningar inhämtas från administrativa register på Jordbruksverket. Även uppgifter om mjölkleveranser och uppgifter om antal nötkreatur hämtas

ur Centrala nötkreatursregistret (CDB) vid Jordbruksverket. Uppgifter om odlade arealer hämtas initialt från SAM-ansökan och uppgifter om skördar hämtas ur skördeundersökningen för de företag som deltar där.

Skördeuppgifterna för undersökningsåret avser växtodlingssäsongen som börjar på hösten 2023 och avslutas med skörd undersökningsåret 2024.

De administrativa data som samlas in till JEU bedöms hålla mycket hög kvalitet. Direktinsamlade data genomgår en mycket omfattande granskning, också för att erhålla konsistens med insamlade administrativa data, se vidare avsnitt 2.2.5 nedan. Anledningen till granskningens omfattning är att mikrodata sänds till EU-kommissionen och därvid genomgår omfattande kontroller. Mätning som felkälla torde därför endast i mindre grad bidra till systematisk eller slumpmässig osäkerhet i JEU.

Retroaktiva revideringar av indata till FADN för referensåren 2019–2023 som genomfördes under vintern 2025/26.

Som en del av ständiga kvalitetsförbättringar genomförs retroaktiva revideringar för tidigare referensår. Dessa revideringar skickas till EU-kommissionen och ingår därmed i den EU-gemensamma statistikdatabasen. Resultatet av revideringarna ingår även i denna statistikprodukt ”Jordbruksekonomiska undersökningen, nyckeltal och standardiserade intäkter” med tillhörande tabeller i Jordbruksverkets statistikdatabas (Totalt värde och medelvärde per företag för balans- och resultatposter samt indikatorer från JEU uppdelat på driftsinriktning, riksområde och storleksgrupp. År 2014–2024).

De retroaktiva revideringarna arbetas inte in i de delar av Jordbruksverkets statistikdatabas som hör samman med statistikprodukten ”Jordbruksekonomiska undersökningen” som publiceras i månadsskiftet februari/mars respektive år.

Under vintern 2025/26 gjordes retroaktiva revideringar av indata för enskilda företag avseende referensåren 2019–2023. Revideringarna omfattade förbättringar av icke strukturell art. Referensåren 2019–2023: Några hundra variabler på företagsnivå reviderades respektive år. Effekten av de retroaktiva revideringarna för indikatorn ”företagsinkomst” redovisas i tablå C. För specialiserade nötkötts mjölk- och grisföretag redovisas effekterna på riksnivå. För specialiserade växtodlingsföretag redovisas effekterna för riksområde 1.

Tablå C Effekter av retroaktiva revideringar för måttet företagsinkomst på riksnivå av reviderade indata i JEU för referensåren 2019–2023.

Inriktning	JEU 2019	JEU 2020	JEU 2021	JEU 2022	JEU 2023
Nötköttsföretag	-	-	-	2 %	1 %
Mjölkföretag	-	-	-	-	-
Grisföretag	-1 %	-	-	4 %	-7 %
Växtodlingsföretag	-4 %	-	-	-	..

Teckenförklaring: - = noll eller mycket nära noll, .. = höga medelfel.

2.2.4 Bortfall

I likhet med andra bokföringsundersökningar har JEU stora bortfallsproblem, som påverkas av att deltagandet i JEU innebär stor uppgiftslämnarbörda. Av de företag som tillfrågades om att vara med i undersökningen valde många att inte delta. Dessa ”förstagångs”-bortfall (det vill säga bortfall bland de företag som inte alls varit med) ersattes med slumpmässigt valda företag så att svar från sammanlagt 897 företag erhölls. Detta innebär ett slags objektimputering: bortfallssubstitution via reservurval. Förfarandet kan leda till systematisk bortfallsosäkerhet.

Även bland de som initialt tackade ja till att delta i undersökningen var bortfallet omfattande. Av de 197 företag som nyrekryterades till 2024 års undersökning föll 37 % bort under första året. Visst tillkommande bortfall förekommer även bland de företag som deltagit flera år, bortfallet bland dessa är dock inte lika omfattande.

Det sammanlagda bortfallet är därmed relativt stort.

Tablå D Bortfall i JEU 2023 och JEU 2024

Kategori	JEU 2024	JEU 2023
Totalt bortfall av företag under året (nya och gamla företag)	18 %	23 %
- Bortfall bland nya företag	37 %	60 %
- Bortfall bland gamla företag	15 %	17 %

Särskilda studier av bortfallet har gjorts vid några olika tillfällen, och senast under hösten 2024. Vid dessa studier har bland annat bortfallsföretagens uppgifter i LBR jämförts med de deltagande företagens LBR- och skatteuppgifter. Resultaten har inte visat på anmärkningsvärt stora skillnader, men slutsatser har varit svåra att dra då det inte är självklart att likställa bortfallsmönstret för målvariabler i JEU med mönstret för tillgängliga bakgrundsvariabler. Det sammanlagda bortfallet kan ha en snedvridande (systematisk) effekt på undersökningens resultat, medan den slumpmässiga osäkerheten bedöms vara ett mindre problem.

Redovisning av hur förändringar i urvalet påverkar resultatet ingår i kvalitetsdeklarationen för JEU 2020 och är publicerad i anslutning till Jordbruksekonomiska undersökningen 2014–2020, nyckeltal och standardiserade intäkter.

Redovisning av detaljerade uppgifter om bortfallet för respektive driftsinriktning ingår i kvalitetsdeklarationen för ”Jordbruksekonomiska undersökningen 2014–2020, nyckeltal och standardiserade intäkter”.

Sammantaget visar bortfallsundersökningarna att jordbruksföretag som tillhör större storleksgrupper attraheras i större utsträckning av att delta i JEU än de som tillhör mindre storleksgrupper.

2.2.5 Bearbetning

Primäruppgifterna från företagen registreras vid Ludvig & Co och Hushållningssällskapet, som är underleverantörer för en större del av insamlingen, och även direkt vid Jordbruksverket. Direktinsamlade data och insamlade administrativa data integreras sedan i princip till ett observationsregister. Därefter vidtar både manuell och maskinell granskning. I den maskinella granskningen genomförs logiska kontroller och rimlighetskontroller. I de fall det framkommer att uppgiften inte uppfyller fastställda granskningskriterier skrivs ett felmeddelande ut för åtgärd. I logiska kontroller kontrolleras dels att värden finns för de obligatoriska uppgifterna, dels att logiska samband är uppfyllda. Rimlighetskontrollerna sker huvudsakligen genom att kvoter, exempelvis levererad mjölkmängd delat med antal mjölkkor, beräknas. Dessa kvoter jämförs sedan med undre och övre gränsvärden. Om någon kvot ligger utanför gränsvärdena, tas en eller flera av de i kvoten ingående uppgifterna ut för kontroll och eventuell åtgärd.

Makrogranskning (outputgranskning) genomförs dels maskinellt, dels manuellt enligt en standardiserad checklista. Syftet är att upptäcka dels kvarstående fel i mikrodata, dels outliers (avvikande värden som kan leda till missvisande skattningar), dels misstag vid beräkningarna.

Bearbetningsbrister bedöms sammantaget inte ha någon större effekt på tillförlitligheten.

2.2.6 Modellantaganden

I skattningsförfarandet har modellantagandet gjorts att urvalet, eller egentligen de svarande företagen, kan betraktas som en accesspanel med lika stora sannolikheter för respektive företag att ingå (såsom om företagen dragits med ett obundet slumpmässigt urval). Därefter har poststratifiering, efter redovisningsgrupperna enligt den svenska typologin, tillämpats. Sammanlagt har 14 poststrata använts för 16 redovisningsgrupper. Redovisningsgrupperna omfattar utöver poststrata även sammanslagningar till riket av riksområden för alla driftsinriktningar utom vegetabilieproduktion. Felmarginalerna har beräknats utifrån samma modellantaganden. Modellosäkerheten är svårbedömd, se vidare avsnitt 2.2.4 ovan, men avser främst systematiska effekter.

Vissa variabler, exempelvis avskrivningar, är beräknade enligt antagna avskrivningsmodeller, utifrån andra observationsvariabler, till exempel anskaffningsvärden.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Preliminär statistik redovisas ej.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Resultaten redovisas i februari och november, 14 respektive 23 månader efter räkenskapsårets (referenstidens) utgång. För företag med brutet räkenskapsår blir det som kortast 8 respektive 16 månader efter referensperiodens utgång.

3.2 Frekvens

Uppgiftsinsamling och statistikredovisning genomförs årligen, periodiciteten för målstorheterna är också en gång per år. Undersökningen genomförs varje år.

3.3 Punktlighet

Statistiken har publicerats enligt publiceringsplan för officiell statistik.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras i Jordbruksverkets statistikdatabas. Delar av statistiken finns också tillgänglig i statistikrapporten ”Jordbruksekonomiska undersökningen 2014–2024, nyckeltal och standardiserade intäkter” på Jordbruksverkets webbplats, www.jordbruksverket.se/statistik.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Primärdata som inte har gallrats finns sparade vid Jordbruksverket och SCB, i avvaktan på arkivering eller gallring.

4.3 Presentation

Presentation sker i form av text, figurer och tablåer.

4.4 Dokumentation

Dokumentation sker i en statistikrapport, i denna kvalitetsdeklaration samt i dokumentation om statistikens framställning.

5 Jämförbarhet och samanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Från referensåret 2014 görs en övergång till att i kapitalvärderingen vad avser förbättringar av markområden, maskiner och utrustning samt icke säljbara immateriella tillgångar, utgå från anskaffningsvärdet. Avskrivningarna beräknas också på anskaffningsvärdet för dessa poster. Denna övergång görs i enlighet med Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1320/2013. I och med referensåret 2014 medräknades också fler intäkter från andra verksamheter jämfört med tidigare. Det kan vara intäkter från till exempel turism och förnybar energi som tidigare inte varit medräknade.

Statistikrapporten återfinns på www.jordbruksverket.se/statistik.

Uppräkningstalen beräknas med poststratifiering, som om hela urvalet har dragits vid ett enda tillfälle. Effekten på skattningarna bedöms vara mindre än den osäkerhet som uppstår på grund av urval och bortfall.

Från och med redovisningen av 2014 års resultat har företagen delats in enligt den senast reviderade svenska typologin, det vill säga efter normtal och principer för beräkning av standardtimmar. Detta framtagande av driftsinriktning gäller enligt typologiutredningen som gjordes inför publicering av JO 35 SM 1401. Detta gör att jämförelser med år innan 2014 bör göras med försiktighet.

För typklassificering i JEU används de grunddata om arealer och djur som samlas in till JEU. Vid uppräkning av resultaten i JEU, för att motsvara riket totalt för respektive driftsinriktning, används däremot LBR.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan olika redovisningsgrupper är god.
Grupperingen av företagen i olika driftsinriktningar med hjälp av typklassificeringssystemet (typologin) innebär inte att resultatutvecklingen för renodlade produktionsgrenar (driftsgrenar) kan utläsas. Detta hänger samman med att företagen väljs efter sin driftsinriktning, som bestäms av den huvudsakliga driftsgrenen.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Denna statistikrapport använder samma sätt att presentera uppgifter som EU gör i FADN samt i EAA. Det innebär att rapporten skiljer sig från annan nationell publicering av JEU. Redovisningen utgår dock från den svenska typklassificeringen av företag och inte den typklassificering som EU använder.

De största skillnaderna mot den vanliga JEU-rapporten är att egenproducerat foder som används på det egna företaget räknas med både som en intäkt och som en kostnad. Det innefattar både egenproducerat kraft- och grovfoder. Detta gör att intäkter av vegetabilier i

denna rapport är högre, men dessa intäkter återkommer som kostnader för djurfoder. För driftsinriktningar som har inriktning mot djurproduktion blir skillnaderna stora.

Uppställningen av intäkts- och kostnadsposter är gjord på samma sätt som för EAA, vilket skiljer sig en del mot den vanliga JEU-rapporten.

I denna rapport redovisas tillgångar, skulder och ett antal indikatorer vilka inte redovisas i den vanliga JEU-rapporten.

Skogsbruk redovisas inte i denna rapport.

Huvudinriktningen i denna rapport är att publicera totala värden per driftsinriktning, riksområde och storleksgrupp. Medelvärden per företag publiceras också, men är av sekundär natur.

De totala uppgifterna går att jämföra mot den Ekonomiska kalkylen för jordbrukssektorn (EAA).

Efter leverans av data till EU brukar göras retroaktiva revideringar. Sådana kan ske flera år efter referensåret ifråga. I JEU-rapporten som publiceras av Jordbruksverket i månadsskiftet februari/mars varje år ingår inte retroaktiva ändringar/korrigeringar, inte heller i statistikdatabasen som hör samman med just den rapportserien. Föreliggande rapport med nyckeltal och standardiserade intäkter med tillhörande delar av statistikdatabasen innehåller däremot samtliga retroaktiva revideringar och uppdateringar. De retroaktiva uppdateringarna finns även i EU:s gemensamma databas med FADN-uppgifter.

Rapporten är anpassad för att uppnå god jämförbarhet med andra nationella statistikrapporter inom jordbruksområdet.

Ekonomisk statistik för hela jordbrukssektorn redovisas i statistikprodukten Ekonomisk kalkyl för jordbrukssektorn (EAA). Denna statistik publiceras på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se/statistik.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Statistiken visar inga brister i numerisk överenstämmelse. Som följd av avrundningar kan mindre avvikelser förekomma i summeringar

Allmänna uppgifter

A. Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Kvalitetsdeklarationen avser Jordbruksekonomiska undersökningen 2014–2024, nyckeltal och standardiserade intäkter från vilken officiell statistik publiceras. För statistik som ingår i Sveriges

officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

B. Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Vid behandling av personuppgifter, det vill säga information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning (2016/679).

C. Bevarande och gallring

Kopior av samtliga Jordbruksverkets statistikrapporter med tillhörande kvalitetsdokument levereras till Kungliga biblioteket för bevarande.

Jordbruksverket är statistikansvarig myndighet och ansvarar för gallring och arkivering av material som används för produktion av statistik. Enligt 19 § Lagen om den officiella statistiken (2001:99) ska statistikansvarig myndighet gallra uppgifter som inte längre behövs för sitt ändamål.

Jordbruksverket bedömer att de enkätuppgifter som samlats in under den period som Jordbruksverket varit statistikansvarig myndighet ännu behövs för publicering av tidsserier och kvalitetskontroller i nuvarande publiceringar. Inga beslut om gallring har därför fattats.

D. Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet till denna statistik föreligger inte.

E. EU-reglering och internationell rapportering

EU-reglering finns enligt förordning (EG) nr 1217/2009 samt förordningar (EC) 1198/2014 och (EC) nr 220/2015. Avidentifierade mikrodata rapporteras till och används av EU-kommissionens generaldirektorat för jordbruk och landsbygdsutveckling, DG AGRI (DG Agriculture and Rural Development). Rapportering av FADN-data sker till EU-kommissionen en gång per år.

F. Historik

För att belysa den ekonomiska utvecklingen för grupper av jordbruksföretag har bokföringsundersökningar genomförts i Sverige sedan 1912. År 1976 övertog SCB denna undersökning från dåvarande Lantbruksstyrelsen, sedan 1993 gjordes den på uppdrag av Jordbruksverket. Från och med referensåret 2019 ansvarar Jordbruksverket fullt ut för genomförandet. Se vidare avsnitt 5.1 ovan.

G. Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Jordbruksverket, Statistikenheten
Kontaktinformation	Maria Johansson, Daniel Persson
E-post	statistik@jordbruksverket.se
Telefon	036-15 50 00